އޮޑިހަރުގެ އެޅުމާއި އޮޑި އަރުވުމަށް ބިން ދޫކުރުމާބެހޭ އުސޫލު

ތަޢާރުފާއި ނަން	01.	(ހ) މިއީ، ޤާނޫނު ނަމްބަރު: 07/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 151 ވަނަ މާއްދާއިން ކައުންސިލަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުގެ ދަށުން ، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ މަޝްވަރާއާއެކު އެ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ކައުންސިލުން އެކުލަވާލައި 4 ޑިސެމްބަރ 2014 ގައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް، ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ، އޮޑި ހަރުގެއާބެހޭ ޤަވާއިދު 2014/R-106 ގެ 15 (ފަނަރަ) ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ޤަވާއިދު ހިންގަހައްޓައި ހިންގުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލި އުސޫލެވެ. (ށ) މި އުސޫލަށް ކިޔާނީ " އޮޑިހަރުގެ އެޅުމާއި އޮޑި އަރުވުމަށް ބިން ދޫކުރުމާބެހޭ އުސޫލު" އެވެ. (ނ) މި އުސޫލު އެކުލަވާލެވިފައިވަނީ 16 (ސޯޅަ) މާއްދާގެ މަތިންނެވެ. (ރ) މި އުސޫލު އެކުލަވާލާފައިވާ މިވަނީ، ރަށުގެ ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާއި، ރަށުގެ ކުރިމަގުގެ ތަރައްޤީއަށް އެދޭނީ ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި އަދުލުވެރިކަމާއެކު ކަމެއް ބަލައިގަތުމުގެ ގޮތުންނެވެ.
މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން	02.	މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި، މި އުސޫލު ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.
އޮޑިހަރުގެ އެޅުމާއި އޮޑި އަރުވުމަށް ބިން ދިނުން	03.	(ހ) ވިޔަފާރި އުސޫލުން ނޫންގޮތަކަށް، އޮޑިފަހަރު ބަހައްޓާއި މަރާމާތު ކުރުމަށް، އޮޑި ހަރުގެ އެޅުމަށް ރަށުން ބިން ދޫކުރަންވާނީ، އޮޑި ހަރުގެ އެޅުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދުން ކަމަށް ހުށަހެޅުން އޮތް ނިސްބަތުން އެކަކަށް އެއް މިންވަރަކަށެވެ. މިގޮތުން އޮޑި ހަރުގެ އެޅުމަށް ސަރަހައްދު ކަނޑައަޅާނީ ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ކައުންސިލުންނެވެ. މިގޮތަށް ބިން ދޫކުރާނީ ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށެވެ. (ށ) ހަރުގެ އަޅުވަން ބިން ހޯދަން އެދޭފަރާތް، ބިން ހޯދަން އެދޭ އެޕްލިކޭޝަން ބަލައިގަންނަކަން ނޫޅޭ އެޕްލިކޭޝަން ފޯމާއި މަޢުލޫމާތު ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މަޢުލޫމާތު ފޯމާއެކު ބިން ހޯދަން، އެ އުޅަނދުފަހަރެއް ފަހަރެއްގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ކޮޕީއެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އޮޑިހަރުގެ އެޅުމަށް ބިން ދިނުމުގައި ދެފަރާތުން ދޫކުރާނީ އޮޑިހަރުގެ ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރާތުގެ ތަރުތީބުންނެވެ. މިގޮތުން އޮޑިހަރުގެ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ އޮޑިހަރުގެ އެޅުމަށް ބިން ދިނުމާ ފަރާތުގެ ރަޖިސްޓްރީއެއް ކައުންސިލުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. (ރ) އޮޑިހަރުގެ އެޅުމަށް ބިން ދޫކުރާނީ ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ އަގަކަށް ކުއްޔަށެވެ.

(ބ) ވިޔަފާރި އުސޫލުން އޮޑިޓަރުގެ ބަދަލުގައި ނުވަތަ މަރާމާތު ކުރުމަށް ހަރުގެ އަގަށް ބިން ދޫކުރަންވާނީ، އިޢުލާނު ކޮށްގެން ކުއްޔަށް. މިގޮތުން ބިން ދޫކުރަންވާނީ ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަގަކުން ކުރީން ކުއްޔަށް އެއްވެ ބަނޑުގެ ހުރަހަކުން ހުރަހާ ފަރާތްތަކަށް އިސްކަންދީގެންނެވެ. އެގޮތުން ހުރަހާ އެއްވެ ކުރެއްވި އަކަމްބަރަކު -/70 (ހަތްދިހަ ރުފިޔާ) އެވެ. (ޅ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ބިމެއް ބަރާބަރަކަށް ދޫކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ވެރިޔަކު ޖީޑީ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުންނެވެ. އަދި މިފަދައިން އެކުލަވާލާ ކޮންމެ އެއްބަސްވުމަކަށް ކައުންސިލުން ނަމްބަރެއް މި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ލިޔެ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބިމުގެ އިން ވަކިކޮށް ބިން ބަލާލާ ކުރަން ވާނެއެވެ. ބިމުގެ މުއްދަތު ގުނަންވާނީ ބިން ބަލާލާކަށް ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ. (ށ) ބޭނުން އެހެނިހެން ކަނޑައަޅާ ސަރަޙައްދަށް އެހެނީ ވެރިވެރިޔަކުގެ ކުރުކުރި މަރާމާތު ކުރަންވަރަށް ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ. މިފަދަ ބޭނުމަކަށް ބޭނުން އެހެނިހެން ކަރުދާސްތަކުގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެންނެވެ. (ނ) ބޭނުން އެހެނީ ސަރަޙައްދަށް އެހެނީ ވެރިވެރި ފަރާތުގެ މަސައްކަތްކުރާ ގެއިގެން އެއްވެސް ވަރަކަށް ސަރަޙައްދު ހަރުދަނާކޮށްދޭ ބޭނުމާއި، ތަކެތިގެން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ސަރަޙައްދު ބޭނުން ފަރާތުން ރަނގަޅަށް ސާފުކުރަންވާނެއެވެ. (ރ) މަސްދޫނި ފެހެރުމާއި ފަރުވާދިނުމާއި، ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުން އަންގާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ، (ބ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދުން ހަމަގެ އެކުލަވާލެވޭނެ ބިން ދޫކުރާނީ ތިރީގައިވާ މިންތަކަށެވެ. މިއަދުވެސް ކުރެވިފައި އަދި ބޭނުންކުރެވޭ ބިމެއް ދެވެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. 1- މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރާ އެންމެ ބޮޑު ބިމުގެ ބޮޑުމިނަކީ، 120x50 (އެއްސަތޭކަ ވިހި ފޫޓު، ފަންސާސް ފޫޓު) އެވެ. 2- މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރާ އެންމެ ކުޑަ ބިމުގެ ބޮޑުމިނަކީ، 20x10 (ވިހި ފޫޓު ، ދިހަ ފޫޓު) އެވެ. (ޕ) ބިން ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި ކުރި ގެނަން ވާނީ، އިން ވަކިކުރުމަށްފަހު ބިން ބަލާލާކަށް ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.	.04	ބޭނުމުގެ އެކުލަވާ ބިންދޫކުރާ މުއްދަތު
(ހ) އަލަށް އުފައްދާ ބަނދަރު ބޭނުމުގެ އަގަށް ވިޔަފާރި އުސޫލުން ބިން ދޫކުރާނީ ގިނަވެގެން 24 (ސައުވީސް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. މުއްދަތު ކަނޑައަޅާނީ އުފައްދާ ސަރުކާރު ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތުގެ ކުޑަ ބޮޑުމިނަށް ބަލައި، އެކަމަށް ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ޓައިމްލައިނެއް މަތިން ކައުންސިލުންނެވެ. (ށ) ވިޔަފާރި އުސޫލުން އާޓިފިޝަލް ބަނދަރާއި މަރާމާތު ކުރުމަށް ބިންދޫކުރުމުގައި ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެހެނިހެން ބޭނުންތަކަށް ބިން ދޫކުރުމުގެ ގޮތާއިދިމާއަށް (ނަމްބަރު:2018/R-69) ގޮތުގެ މަތިން ކައުންސިލުންނެވެ.		

ކުރިދެއްކުން.	05.	(ހ) ބިން ކުއްޔަށް ހިފުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ކުރި ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުން ކުރި ނުދައްކާތާ 2 (ދޭއް) މަސްދުވަސް ވެއްޖެނަމަ، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު، ނޯޓިސްގެ މުއްދަތު ހަމަވާއިރު ކުރި ނުދައްކައިފިނަމަ، ބިން ވަޔަކުރެވޭނެއެވެ. (ށ) ކުރި ދައްކަން އަންނައިރު، އެންމެ ފަހުން ކުރި ދެއްކި ރަސީދު ގެންނަންވާނެއެވެ. އަދި ރަސީދު ނުގެންނަ ނަމަ، ކުރި ދެއްކުމުގައި ދިމާވާ މައްސަލައެއް ޙައްލުކުރުމުގައި އަސްލެއް ކަމަށް ބަލާނީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ލިޔެކިޔުންތަކުން ފެންނަން އޮތް ގޮތަށެވެ.
ދިރިއުޅުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ގޯތިގައި އޮޓިހަރުގެ އެޅުން	06.	ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިމުގައި އޮޓިހަރުގެ އެޅުމަކީ މަނާ ކަމެކެވެ. އެފަދަ ޢަމަލެއް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްފިނަމަ، އެފަރާތެއް ކައުންސިލަށް ހާޒިރުކޮށް ނަސޭހަތްތެރިވާން ވާނެއެވެ. އަދި ދެވަނަ ފަހަރަށް އެފަދަކަމެއް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ ކަމުގެ ކުށުގެ ބޮޑުމިނަށް ބަލައި -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުމާއެކު 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނުވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭ ހަރުގެ ނަގަން އަންގަން ވާނެއެވެ.
އޮޓި ހަރުގެ އަޅަން ބިން ދޫކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އަލުން މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދިނުން.	07.	އޮޓި ހަރުގެ އެޅުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން އަލުން މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި "ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރާ ބިން ބެލެހެއްޓުމުގެ ގަވާއިދު" ގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ބިން ވަޔަކުރުން	08.	(ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އޮޓިހަރުގެ އެޅުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިމުގެ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް މި އުސޫލާއި ޤާނޫނުތަކާއި ޚިލާފްވެއްޖެނަމަ، އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުވާ ގޮތަށް ކަންތައްކުރާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތަކާ ސަރުކާރުގެ ބައެއް ކަންކަމުގެ ކޯޑާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއާތު ކަށަވަރުކޮށް 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދިނުމަށް ދަންނަވާނެއެވެ. އަދި އެ މުއްދަތުގައި އެކަމެއް އިޞްލާޙް ކުރަށްފަށް ނުވާނަމަ ނުވަތަ އެއްފަހަރު ދެފަހަރު ޓްރޭ ކަމެއް ތަކުރާރު ކުރިނަމަ، އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުވާ ކަމަކާއި ހުރިހާ ކަމެއް ބިން ވަޔަކުރާ ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ދިނުމަކާއި އެއްމެ ދެމެހެއްޓުމަށް، އެއްވެސް ބަދަލެއް ދިނުމަކާ ނުލައި އެ ފަރާތެއްގެ ހިސާބުން ބިން ވަޔަ ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެން ވެއެވެ. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮޓިހަރުގެ އެޅުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިމެއް ވަޔަ ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ބިން ސާފު ކުރަން 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނުވާ މުއްދަތެއްދީ އެބިން ސާފު ކުރަން އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މުއްދަތުގައި ބިން ސާފު ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައި ޝަރީޢަތުން ނިންމާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރާނީއެވެ.
ކައުންސިލާއި ބިން ހަވާލު ކުރުން.	09.	(ހ) މި އުސޫލުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ދޫކުރާ ބިން ފިޔަވައި އޮޓިހަރުގެ އެޅުމަށް ކުއްޔަށްދޭ ތަންތަނުގައި ދާއިމީ ބިނާއެއް ކުރެވެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އޮޓިހަރުގެ އެޅުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިން، މުއްދަތު ހަމަވެގެން ނުވަތަ އުޅުންފަސް ސަބަބަކާހުރި ދޫކުރާނަމަ، އެބިން ހަވާލު ކުރަންވާނީ ނުވަތަ ދޫކުރަންވާނީ، އެބިމާ ހަވާލުވެފައިވާ ފަރާތުން އެބިމުގައި އަޅާފައިވާ ހަރުގެ ނަގައި ބިން ސާފު ކުރުމަށް ފަހުގައެވެ. (ށ) އޮޓި ހަރުގެ އެޅުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ނުވަތަ އުޅުންފަސް ސަބަބަކާހުރި ބިން ދޫކުރާނަމަ، މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް ބިން ހަވާލު ނުކޮށްފިނަމަ އިތުރަށް ހިނގާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް ބިމުކުއްޔާގެ 1 (އެކެއް) އިންސައްތައިގެ ނިސްބަތުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.

		(ށ) އިޖާރާގެ މުއްދަތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ހަވާލުކޮށްފައި ނުވާނަމަ ބިން ހަވާލުކުރުމަށް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުހުލަތުދީ އެންގުމަށްފަހު، ފުރަތަމަ ފަހަރު -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއި -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއި ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުން. މި މުއްދަތުގައި ބިން ހަވާލު ނުކޮށްފިނަމަ ބިން ހަވާލު ކުރުމަށް އިތުރު 20 (ވިހި) ދުވަހުގެ މުހުލަތުދީ އެންގުމަށްފަހު -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއި -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއި ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުން؛ މި މުއްދަތުގައިވެސް ބިން ހަވާލު ނުކޮށްފިނަމަ ބިން ހަވާލު ކުރުމަށް އިތުރު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުހުލަތުދީ، ބިން ހަވާލުކުރުމަށް އެންގުމަށްފަހު -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއި -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއި ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުން. އަދި އިތުރު 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ މުހުލަތުދީ އެ މުއްދަތުގައި ބިން ހަވާލުނުކޮށްފިނަމަ މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައިގެން ޝަރީޢަތުން ނިންމާގޮތެއްގެމަތިން އަމަލުކުރާނީއެވެ.
އިޖާރާގެ މުއްދަތަށް ދޫކުރާ ބިން ސާފުކޮށް ބެލެހެއްޓުން	.10	(ހ) އިޖާރާގެ މުއްދަތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިމުގައި، ބޮޑުމަގުމަތިން ގޮސްތެރިން ނުވަތަ ގޮސްތެރިކަން މަގުފަރާތް ތަކެތި ހުރިނަމަ އެތަކެތި ނައްތާލައި އެބިން އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ސާފުކޮށް ބެލެހެއްޓުމަކީ ބިމާ ހަވާލުވާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ. (ށ) އިޖާރާގެ މުއްދަތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ބިމުގެ ބޭރުން އެއްވެސް ހިސާބަކަށް ހަޖެހިފައިވާ އެއްވެސް ކަމެއް ކުނިގަނޑުކުރުން ނުވާނެއެވެ. އިޖާރާގެ ގިނިފައިވާ ބިމުގައި ވެއްޓިފައިވާ ގަސްގަހު އެއްޗެއް ބެލެހެއްޓު ނަގާލައި ފަސްވިލުން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އެ އެއްޗެއް ނަގައި ބިން ސާފު ކުރަންވާނެއެވެ. (ނ) ސާފުތާހިރުކަން ކުރަމުންދާ ސަރަހައްދު، ބިމާއި ބިމުގެ ވަށައިގެންވާ މަގާއި މަގު ނުވަތަ (ގޯސްޖަހާފައި ހުރިހާ ސަރަހައްދު) ސާފުކުރުމަށް އަންގާތާ 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސާފުކޮށް ނިންމަން ވާނެއެވެ. (ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ދެވޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސާފު ނުކޮށްފިނަމަ، -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުމާއެކު، 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުހުލަތެއް ދެވޭނެއެވެ. މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސާފުނުކޮށްފިނަމަ، -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުމާއެކު، 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުހުލަތެއް ދެވޭނެއެވެ. (ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އަދި ފިޔަވަޅެއް ތަޅުއުމުގެ ކުރިން، -/1,500 (ފަނަރަސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުމަށްފަހު، ބިން ވަކިކުރެވޭނެއެވެ. (ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ބިން ވަކިކުރާއިރު ބިމުގައި ހުންނަ ތަކެތި (އެފަދަ މުދާ) ގެންދިއުމަށް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދެވޭނެއެވެ. މި މުއްދަތުގައި ނަގައިނުގަތް ހުންނަ ތަކެތި ނިޔާމުގައި ވިއްކާލެވޭނެއެވެ. މި ގޮތަށް ވަކިކުރާ ބިމުގައި ހުންނަ ނުއުފުރާ މުދަލާމެދު އަމަލުކުރާނީ ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އުއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. (ކ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ބިމުގެ ބޭރުގައި (ބިމާ ގުޅިފައިވާ މަގުތަކުގައި ނުވަތަ ގޯސްޖަހާފައި ސަރަހައްދުގައި) ތަކެތި ބެހެއްޓުމާއި، އެ ސަރަހައްދުގައި މަސައްކަތް ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
ބިމުގައި މަސައްކަތްކުރުން	.11	(ހ) ބިން ދޫކުރި ބޭނުން ފިޔަވައި އެހެން ބޭނުންތަކަށް ބިން ބޭނުން ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. (ށ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ބިމެއްގައި، 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ބިމުގައި ކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސައްކަތް ފަށަންވާނެއެވެ.

		(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތް ނުފަށައިފިނަމަ، -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި ދެމެދުގެ ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ. (ރ) 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި މި ޖޫރިމަނާ ދައްކާ ނުދައްކައިފިނަމަ، ބިން ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެން ވެއެވެ. (ބ) އޭގެ ދެނިވަރަށް ބަނދަރު ނުވަތަ މަރާމާތު ކުރުމުގެ މަސައްކަތްކޮށްކުރުމަށް މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ބިމެއްނަމަ، އެ ބިމުގައި 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަރުގެ އަޑި ނިންމަންވާނެއެވެ. އޭގެ ހަރުގެ އެޅިކަމަށް ބަލާނީ ބިމުގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) ހިފާކުރުމުންނެވެ.
ހިނގައިފާނެ އަލިފާނުގެ ހާދިސާއަކުން ރައްކާތެރިވުން	12.	އަލިފާނުގެ ޙާދިޘާއަކުން ރައްކާތެރިވުމުގެ ގޮތުން އަގާ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި ފެންޖަހަން ބޭނުންވާއެއްޗެ ކޮންމެ ހިނދެއްގައި ފެންޖެހޭނެހެން ފެންވައިރުކޮށް، މޯޓަރު ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި ހަރުގެ ހުރިހާ ހިސާބަކަށް ފޯރާވަރުގެ، ފެންޖަހަން ބޭނުންކުރާނެ ހޮޅިއެއް އަބަދުވެސް ހަރުގެގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ބިން ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތް ނިޔާވުން	13.	(ށ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ބިން ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތް ނިޔާވެއްޖެ ނަމަ، ބިމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާންދެން ވާރިސުންގެ ތެރެއިން ވާރިސުން ބޭނުންވާ ކޮންމެވެސް އެއްފަރާތެއްގެ ނަމަށް އެއްބަސްވުން ބަދަލުކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ބަދަލުކުރެވޭނީ، ހަމައެކަނި ވާރިސުން އެއްބަސްވާކަމަށް ލިޔުމަކުން ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅުމުންނެވެ. (ނ) ބިން ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް ނިޔާވެގެންދާތާ، 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ވާރިސުންގެ ތެރެއިން ކަނޑައަޅާ އެއްފަރާތެއްގެ ނަމަށް އެއްބަސްވުން ބަދަލުކުރަން ވާނެއެވެ. (ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މަޤުބޫލު އުޒުރެއްނެތި 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ހަމަވާއިރު އެއްބަސްވުން ބަދަލުނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ކައުންސިލަށް ހިފާފައިވާ ފަރާތުން ބިން ވަކިކުރެވޭނެއެވެ. (ބ) ބިން ހުސްކުރަން ދީފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު ބިމުގައި ހުންނަ ތަކެއްޗަކީ ކައުންސިލުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ތަކެތި ކަމުގައި ކަނޑައެޅޭނެއެވެ.
ސަބްލީސްކުރުން	14.	(ހ) ކައުންސިލުން ބިން ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ދެވަނަ ފަރާތަކަށް އެ ބިން ނުވަތަ އެ ބިމުން ބައެއް ކުއްޔަށް ދިނުމަކީ / ދޫކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާގޮތަށް ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމަކީ ސަބްލީސްވެއްޖެނަމަ، ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ފަރާތުން ބިން ވަކިކުރެވޭނެއެވެ. (ނ) ބިން ކުއްޔަށްދިނުމަކީ ސަބްލީސްކުރުމަށް ބަލާނީ، ތިރީގައިވާ ކަންކަމެއްކުރާ ތެރެއިން ކަމެއް ސަބްލީސްކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ. 1- ކުއްޔަށް ދޫކުރިކަން ނުވަތަ ހިފިކަން 2 (ދެ) ފަރާތުގެ ބަހުން ސާބިތުވުން. 2- ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ފަރާތުން، އެހެން ފަރާތަކަށް ބިން ކުއްޔަށް ދިންކަމަށް 2 (ދެ) ފަރާތުގެ ޝާހިދުގައި އެއްބަސްވުން. 3- ކުއްޔަށް ހިފިކަން/ދިންކަން ސާބިތުވާ އިބާރާތަކުން ކުއްޔަށް ހިފި/ދިން ފަރާތުން ބުނިކަން 2 (ދެ) ފަރާތުގެ ބަހުން ސާބިތުވުން 4- ކުއްޔަށް ދޫކުރިކަން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފިކަން ސާބިތުވާ ވަކި ލިޔުމެއް އޮތުން.

މި އުސޫލަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އަޅާފައި ހުރި ހަރަކާތްތަކާ ބެހޭ	15.	(ހ) މި އުސޫލަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ އެޑްވާންސްތައް، މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 18 (އަށާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެޕްރޫވަލް ނެގުމަށް ބިން ސަޕްލަޔަރ ކުންސެލްޓަންޓް ބިން ހަވާލު ކުރަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް މި އުސޫލަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ އެޑްވާންސްތަކުގެ ތެރޭގައި އެކަށައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވެގެން ދިޔަ އެންމެހައި. ނަމަވެސް މުއްދަތު ހަމަވުން މި އުސޫލާއި އެއްގޮތަށް ގެނެވިދާން ކަރަންސީއާއި ބިން ހަވާލު ކުރަންވާނެއެވެ. މި މުއްދަތުގައި ބިން ހަވާލުނުކޮށްފިނަމަ މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައި ޝަރީޢަތުން ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތިން އަމަލުކުރާނީއެވެ.
އެހެނިހެން ކަންކަން	16.	(ހ) އޭގެ ބަދަލުގައި ނުވަތަ މަޢާމަލާތުކުރުމުގައި އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ކުރިކަމެއް ބޭނުންކުރާނަމަ އެކަން ކުރަންވާނީ " ޝަރީޢާކޮމިޓީ ކުރިކަމާއި ބެހޭ ފަތުވާދީ " 2019/R-1057 (23 ސެޕްޓެމްބަރ 2019) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. (ށ) މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު މި އުސޫލާއި ގުޅުންހުރި އެހެން ފަތުވާތައް ސުޕަރސީޑް އެކަށައަޅައިދީ ނަމަ އެ ފަތުވާތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. (ނ) މި އުސޫލު ހިލާފުވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ އޭގެ ޒިންމާއަކީ ބޭނުން ފަތުވާތަކާ 14 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު އަޅާނެއެވެ. (ރ) މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާ ދިމާކުރަން ފެށިގެން މި އުސޫލުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މި އުސޫލު ގެއިގެން ނުވަތަ މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރުމުގައި ޝަކުވާ އެކުލެވޭ މައްސަލަތަކާއި އަދި މި އުސޫލުގައި ނޭނގި ކަމެއް މަތިވެގެންދާނަމަ، އެކަމެއް ހައްލުކުރުމަށް ކަށަވަރުކުރަން ފާސްކަން ނިންމާނީ ބޯޑުން މި އުސޫލުގައި ހިމަނަން ވާނެއެވެ. (ބ) މި އުސޫލު ހިލާފުވުމަކީ ކުށް ޖަރީމާ ފައިސާ ދައްކަން ވާނީ މި ކައުންސިލުން. އަދި މި ފައިސާ ޖަމާކުރާނީ ކައުންސިލުގެ އެކައުންޓަށެވެ.

ނޯޓް: މި އުސޫލު ފާސްކުރީ 2019 ސެޕްޓެމްބަރ 25 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވި، ކައުންސިލުގެ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ 38 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައެވެ.